

CK.0000060591

NG GIANG - BUI HOAI SON
(Đồng chủ biên)

QUẢN LÝ VĂN HÓA VIỆT NAM

TRONG TIẾN TRÌNH ĐỔI MỚI
VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

Mã số: 3.37(V)
CTQG-2012

PHAN HÔNG GIANG - BUI HOAI SON
(Đồng chủ biên)

**QUẢN LÝ
VĂN HÓA
VIỆT NAM**

**TRONG TIẾN TRÌNH ĐỔI MỚI
VÀ HỘI NHẬP QUỐC TẾ**

IIHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
Hà Nội - 2012

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP - XUẤT BẢN

TS. NGUYỄN DUY HÙNG	Chủ tịch
TS. VŨ TRỌNG LÂM	Phó Chủ tịch
ThS. NGUYỄN VĂN TRỌNG	Ủy viên thư ký
TS. HOÀNG MẠNH THẮNG	Ủy viên
NGUYỄN THỊ HƯƠNG	Ủy viên
VŨ QUANG HUY	Ủy viên

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Trong bối cảnh toàn cầu hoá tác động tới các lĩnh vực đời sống xã hội của các quốc gia, dân tộc, nhất là với văn hóa - lĩnh vực mà ở đó sự thâm thấu của các giá trị văn hóa ngoại nhập và các sản phẩm văn minh có khả năng làm "biến dạng" các nền văn hóa và đặt các yếu tố thuộc bản sắc văn hóa dân tộc trước những thách thức có tính chất sống còn.

Từ nhận thức đó, mỗi quốc gia, dân tộc tự tìm cho mình định hướng giá trị đúng đắn trong việc tham gia vào quá trình này nhằm mục đích bảo tồn và phát triển các giá trị truyền thống của mình, đồng thời góp phần làm phong phú thêm đặc điểm văn minh của toàn nhân loại với tư cách là hệ quả của sự tiếp biến văn hóa. Đó là lý do để Liên hợp quốc (UN) phát động trên phạm vi toàn thế giới "Thập kỷ văn hoá vì sự phát triển" (1987 - 1996). Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên hợp quốc (UNESCO) cũng đi tiên phong trong việc soạn thảo những tuyên bố, công ước để bảo đảm sự phát triển văn hoá trên thế giới được đi đúng hướng, không bị các giá trị thị trường làm sai lệch.

Từ tháng 11-2006, Việt Nam chính thức trở thành thành viên của Tổ chức Thương mại thế giới (WTO). Đây là một dấu mốc quan trọng của đất nước trong quá trình hội nhập ngày càng sâu rộng với nền kinh tế thế giới. Việc gia nhập WTO không chỉ có ý nghĩa đối với nền kinh tế Việt Nam mà còn ảnh hưởng đến toàn bộ xã hội, đặc biệt là văn hoá. Chính sách mở cửa của Đảng, Nhà nước

tạo điều kiện cho những giao lưu, sinh hoạt văn hoá ở trong nước và cả nước ngoài trở nên đa dạng hơn. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, có nhiều vấn đề đặt ra trong quản lý văn hóa như: mối quan hệ giữa kinh tế và văn hoá trong phát triển bền vững; giữa bảo tồn di sản văn hoá, truyền thống văn hoá và phát triển; giữa tính dân tộc và hiện đại; vai trò của văn hoá trong các chiến lược và quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội của đất nước và của mỗi vùng, mỗi địa phương, v.v..

Đảng và Nhà nước ta đã xác định “xây dựng văn hoá là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội”. Việc xây dựng, phát triển văn hoá đòi hỏi sự nỗ lực của toàn Đảng, toàn dân và ở mọi cấp chính quyền. Mục tiêu của quản lý văn hóa ở nước ta là nhằm xây dựng và phát triển nền văn hóa mang đậm tính chất nhân văn, dân tộc và hiện đại, thực sự là nền tảng tinh thần của xã hội. Những quan điểm của Đảng và Nhà nước ta về văn hóa trong tiến trình đổi mới đất nước đã, đang và sẽ có tác động lớn đến hình thức, nội dung của quản lý văn hóa sao cho lĩnh vực này có thể phát huy hết vai trò tích cực của mình trong sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Những định hướng đúng đắn của quản lý văn hóa sẽ giúp cho các hoạt động văn hoá ở các địa phương, các vùng trở nên thuận tiện hơn; tránh sự lúng túng, tùy tiện trong việc thực thi các chính sách của Đảng và Nhà nước trong lĩnh vực văn hoá.

Để cung cấp thêm các luận cứ khoa học về cơ sở lý luận và thực tiễn về phát triển và quản lý văn hoá, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật xuất bản cuốn sách ***Quản lý văn hoá Việt Nam trong tiến trình đổi mới và hội nhập quốc tế***. Cuốn sách được biên soạn dựa trên kết quả đề tài nghiên cứu cấp Nhà nước, mã số KX.03/06-10, do TSKH. Phan Hồng Giang và TS. Bùi Hoài Sơn là những tác giả chính, được nghiệm thu năm 2010.

Nội dung cuốn sách giới thiệu những quan điểm chung về quản lý văn hóa trong bối cảnh công cuộc đổi mới đang được đẩy

mạnh toàn diện ở nước ta và hội nhập quốc tế; giới thiệu kinh nghiệm quản lý văn hóa của một số quốc gia trên thế giới; đánh giá thực trạng quản lý văn hóa ở Việt Nam từ khi bắt đầu tiến trình đổi mới (1986) đến nay; đề xuất những định hướng, giải pháp nhằm hoàn thiện và nâng cao hiệu quả quản lý văn hóa trong tiến trình đổi mới và hội nhập quốc tế.

Cuốn sách cung cấp nhiều thông tin bổ ích và là tài liệu tham khảo có giá trị đối với các nhà quản lý, các nhà hoạch định chính sách, các nhà khoa học và đông đảo bạn đọc quan tâm tới vấn đề này.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 12 năm 2012

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA-SỰ THẬT

MỞ ĐẦU

Trong bối cảnh toàn cầu hoá và hội nhập sâu rộng trên mọi lĩnh vực, không chỉ ở Việt Nam mà trên toàn thế giới, phát triển văn hoá được coi như một cứu cánh cho nhiều quốc gia, đặc biệt khi sự gia tăng của các giá trị vật chất - kinh tế không nhất thiết ở đâu và lúc nào cũng làm cho chất lượng cuộc sống của con người tốt hơn lên.

Sự gia tăng của cải ở nhiều quốc gia có thể mang tới sự thịnh vượng vật chất nhưng đã không làm cho nhiều người, nhiều xã hội cảm thấy hạnh phúc hơn, mà ngược lại, nhiều nền văn hoá, phong tục tập quán tốt đẹp bị mai một. Đó là lý do tại sao Liên hợp quốc (UN) phát động trên phạm vi toàn thế giới "Thập kỷ văn hoá vì sự phát triển" (1987 - 1996), với nhiều hoạt động sâu rộng, phong phú. UNESCO cũng tiên phong trong việc soạn thảo những tuyên bố, công ước để bảo đảm sự phát triển văn hoá trên thế giới được đi đúng hướng, không bị các giá trị thị trường làm sai lệch.

Ở Việt Nam, trong Nghị quyết Trung ương 5 (khoá VIII), Đảng ta đã đề ra 5 quan điểm cơ bản và 10 nhiệm vụ trọng tâm trong việc xây dựng nền văn hoá Việt Nam. Nhấn mạnh tầm quan trọng của văn hoá như là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu vừa là động lực thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội, Đảng và Nhà nước ta đã xem văn hoá như

một mặt trận trọng yếu và chỉ ra rằng, việc xây dựng, phát triển văn hoá đòi hỏi sự nỗ lực của toàn Đảng, toàn dân và mọi cấp chính quyền. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng (2006) đã khẳng định sự cần thiết phải đẩy mạnh toàn diện công cuộc *đổi mới*: Một mặt lấy phát triển kinh tế làm nhiệm vụ trọng tâm, mặt khác phải coi xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt, đồng thời phải xây dựng văn hoá là nền tảng tinh thần của xã hội, gắn tăng trưởng kinh tế với phát triển bền vững về môi trường và xã hội. Những yếu tố cực kỳ quan trọng này của tiến trình đổi mới đất nước đang và sẽ có tác động lớn đến quan niệm về nội dung và hình thức của quản lý văn hóa sao cho lĩnh vực này có thể phát huy hết vai trò tích cực của mình trong sự nghiệp phát triển văn hoá.

Việt Nam đã gia nhập Tổ chức Thương mại thế giới (WTO). Đây là một bước chuyển mình quan trọng của đất nước ta trong quá trình *hội nhập* ngày càng sâu rộng với nền kinh tế thế giới. Việc gia nhập WTO không chỉ có ý nghĩa đối với nền kinh tế Việt Nam mà còn ảnh hưởng đến toàn bộ xã hội nói chung, trong đó đặc biệt là văn hoá. Chúng ta biết rằng, văn hoá không phải đi bên lề hay đi một mình, mà cùng đồng hành với các lĩnh vực khác trên con đường công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Hàng loạt vấn đề đặt ra dưới góc độ nghiên cứu: mối quan hệ giữa kinh tế và văn hoá trong phát triển bền vững; giữa bảo tồn di sản văn hoá, truyền thống văn hoá và phát triển; giữa tính dân tộc và hiện đại? Làm thế nào để văn hoá gắn kết như một thành tố không thể tách rời trong chiến lược và các quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội của đất nước và của mỗi vùng, mỗi địa phương?... Tất cả là những câu hỏi còn đang bỏ ngỏ...

Xét ở bình diện vĩ mô, quản lý văn hóa đóng vai trò quan trọng trong việc định hướng lâu dài cho sự phát triển văn hoá